

چارچوبی برای ادغام سلامت انسان با برنامه‌ریزی شهری و حمل‌ونقل

ویراستان: مارک نیوونهوین، هنین خریس

مترجمان: سیدمهدی خاتمی، مجتبی شهابی شهمیری

ویراستار علمی: پانته آ حکیمیان

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور	: چارچوبی برای ادغام سلامت انسان با برنامه‌ریزی شهری و حمل و نقل ویراستاران مارک نیوونیهویسن، هنین خریس؛ مترجمان سیدمهدی خاتمی، مجتبی شهابی شه‌میری؛ ویراستار علمی پانته آ حکیمیان.
مشخصات نشر	: تهران؛ شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، انتشارات، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۳۵۳ ص: مصور (بخشی رنگی)، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۵۲۵۶-۶۱-۳
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Integrating Human Health into Urban and Transport Planning: A Framework, 2019
یادداشت	: واژه‌نامه
موضوع	: برنامه‌ریزی شهری -- جنبه‌های بهداشتی City planning -- Health aspects بهداشت شهری Urban health حمل و نقل -- مهندسی Transportation engineering مهندسی ترافیک Traffic engineering
شناسه افزوده	: نیوون هویسن، مارک ج.
شناسه افزوده	: Nieuwenhuijsen, Mark J.
شناسه افزوده	: کرایس، هنین
شناسه افزوده	: Khreis, Haneen
شناسه افزوده	: خاتمی، سیدمهدی، ۱۳۵۹ - مترجم
شناسه افزوده	: شهابی شه‌میری، مجتبی، ۱۳۶۸-
شناسه افزوده	: حکیمیان، پانته آ، ۱۳۵۷-
شناسه افزوده	: شهرداری تهران مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
شناسه افزوده	: Tehran Municipality. Tehran Urban Planning and Research Center
رده بندی کنگره	: HT ۱۶۶ [RA ۵۶۶/۷]
رده‌بندی دی‌وی‌بی	: ۷۱۱/۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۷۱۵۸۲۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

چارچوبی برای ادغام سلامت انسان با برنامه‌ریزی شهری و حمل‌ونقل ویراستاران: مارک نیوونیهویسن، هنین خریس
مترجمان: سیدمهدی خاتمی، مجتبی شهابی شه‌میری
ویراستار علمی: پانته آ حکیمیان
ویراستاری، صفحه‌آرایی و طراحی جلد: موسسه فرهنگی هنری نگاه نو تهران
نوبت چاپ: اول ۱۴۰۳
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
بها: ۳۶۰۰۰۰۰ ریال
ناشر: انتشارات مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۲۵۶-۶۱-۳
کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

نشانی: آدرس تهران خیابان خیام روبروی مترو امام خمینی ساختمان شماره ۲ شهرداری تهران شماره ۹۵۸
کدپستی: ۰۲۱۹۶۰۱۵۴۲۰ تلفن: ۱۱۱۴۶۶۶۱۱۱
info.rpc@tehran.ir rpc.tehran.ir

فهرست

سخن نخست	۷
پیشگفتار	۹
بخش اول: مقدمه و مفاهیم کلیدی	۱۱
فصل یکم: برنامه‌ریزی شهری و حمل‌ونقل، محیط زیست و سلامت	۱۳
بخش دوم: دسترسی پذیری و جابه‌جایی	۲۷
فصل دوم: سیاست کاربری زمین، رفتار سفر و سلامت	۲۹
فصل سوم: سیستم‌های شهری پیچیده: شهرهای فشرده، حمل‌ونقل و سلامت	۴۹
بخش سوم: مواجهه‌های محیطی، فعالیت بدنی و سلامت	۶۷
فصل چهارم: محیط انسان ساخت و فعالیت بدنی	۶۹
فصل پنجم: فرم شهری و ایمنی جاده: حمل‌ونقل عمومی و فعال ایمنی بالای معابر را میسر می‌سازد	۱۰۱
فصل ششم: فضای سبز و سلامت	۱۳۱
فصل هفتم: آلودگی هوا در شهرها: عوامل تعیین‌کننده برنامه‌ریزی شهری و حمل‌ونقل و سلامت در شهرها	۱۴۳
فصل هشتم: سروصدا در شهرها: عوامل تعیین‌کننده برنامه‌ریزی شهری و حمل‌ونقل و سلامت در شهرها	۱۶۱
فصل نهم: جزایر حرارتی/دما در شهرها: عوامل تعیین‌کننده برنامه‌ریزی شهری و حمل‌ونقل و سلامت در شهرها	۱۹۷
بخش چهارم: ارزیابی اثرات سلامت و سیاست‌ها	۲۱۳
فصل دهم: اقدامات سیاستی حمل‌ونقل برای تغییرات اقلیمی به‌عنوان محرک‌های سلامت در شهرها	۲۱۵
فصل یازدهم: نقش ارزیابی اثرات سلامت در شکل‌دهی به سیاست‌ها و ایجاد شهرهای سالم‌تر	۲۴۱
فصل دوازدهم: ارزیابی اثرات سلامت حمل‌ونقل فعال	۲۵۹
فصل سیزدهم: موانع و پیشران‌های ادغام شواهد سلامت به برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری شهری و حمل‌ونقلی	۲۷۹
فصل چهاردهم: ترجمه شواهد به عمل	۲۹۳
فصل پانزدهم: ادغام سلامت انسان در دستور کار توسعه شهری و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل: جمع‌بندی و نتایج نهایی	۳۲۳
نمایه	۳۳۷

توسعه شهرها ارتباط تنگاتنگی با سبک زندگی سالم دارند. توسعه شهرها در دهه‌های اخیر به واسطه سیطره خودرو از یک سو و تولید انواع آلودگی‌های زیست محیطی از سوی دیگر به سلامت انسان آسیب جدی وارد نموده است. در صدر این آسیب‌ها می‌توان به انواع آلودگی‌ها در شهرهای بزرگ اشاره کرد که سالانه جان میلیون‌ها نفر را در سراسر جهان می‌گیرد. علاوه بر این مساله، سبک زندگی خودرو محور باعث کاهش فعالیت بدنی و در نتیجه افزایش چاقی می‌گردد. این در حالی است که چاقی خود ریشه بسیاری از بیماری‌ها مانند دیابت، فشار خون، بیماری‌های قلبی و سکت می‌باشد.

آمار منتشر شده در ایران حاکی از آن است که در اثر آلودگی هوا، تنها در هفت کلان شهر بزرگ، سالانه بیش از سی هزار نفر به صورت مستقیم و غیرمستقیم جان خود را از دست می‌دهند. گرچه حل این مساله ابعاد فراوانی دارد و عوامل متعددی در ایجاد آن موثر است، بی‌شک نحوه شهرسازی و حمل و نقل شهری از مهمترین بازیگران این حوزه هستند و تغییر رویکرد در آن باعث حفظ جان بسیاری از هم‌وطنان عزیزمان خواهد شد. در عین حال آلودگی هوا تنها یکی از مسائلی است که شهرسازی در آن نقش جدی دارد. به این مساله می‌توان فعالیت فیزیکی، تصادفات، آلودگی صوتی را نیز اضافه کرد که همگی ریشه در سبک زندگی خودرو محور دارد و حرکت به سمت حمل و نقل فعال و شهرسازی سلامت محور می‌تواند باعث کاهش قابل توجه در میزان بیماری و مرگ و میر ناشی از این عوامل باشد.

این کتاب مجموعه‌ای از مباحث مطرح شده توسط برخی دانشمندان برجسته جهان در حوزه شهرسازی

و حمل و نقل سلامت‌محور است و به ما می‌آموزد چگونه برنامه‌ریزی شهری و سیستم حمل و نقل می‌تواند در افزایش سلامت و کاهش شیوع بیماری‌ها در شهرها نقش پررنگی ایفا کند. امید است کاربست مباحث مطرح شده در این کتاب توسط مدیران شهری و متخصصان برنامه‌ریزی شهری، طراحی شهری و برنامه‌ریزی حمل و نقل موجب تامین و ارتقا سلامت جامعه شهری و پیشرفت کشور عزیزمان ایران گردد.

عطاالله رفیعی‌آتانی

رئیس مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

www.ketab.ir